

Руйнувати чи реорганізувати?

5 листопада в «Укрінформ» відбулася прес-конференція, ініційована ГС «Аптечна професійна асоціація України (АПАУ)», у ході якої експерти висловили свою думку щодо законопроекту № 8591 і його впливу на забезпечення економічної конкуренції та захист прав пацієнтів

12 липня 2018 р. у Верховній Раді було зареєстровано законопроект № 8591 «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо забезпечення економічної конкуренції та захисту прав пацієнтів при здійсненні роздрібною торгівлі лікарськими засобами». На думку його авторів, цей законопроект сприятиме врегулюванню відносин на ринку аптечного ритейлу, в тому числі в питаннях конкуренції та забезпечення належного професійного рівня, що врештеш матиме позитивний вплив на доступність лікарських засобів та якість надання фармацевтичної допомоги.

— На жаль, автори законопроекту не чуять зауважень експертів фармринку, які попереджають про ризики впровадження цієї реформи, — говорить **Володимир Руденко**, директор АПАУ.

Так, у документі пропонується встановити мінімальну відстань між аптечними закладами 500 м, але це може призвести до того, що деякі населені пункти можуть взагалі залишитися без аптек. Норма, яка регулює кількість аптек у мережі, та обов'язкова фармацевтична освіта для власників мереж також призведуть до їхнього закриття. Відповідно близько 40–50 тис. фахівців можуть залишитися без роботи, а Україна, в разі їхньої міграції на роботу за кордон, — без кваліфікованих спеціалістів в аптечній справі. Крім того, незрозуміло, хто і як буде вирішувати, яку аптеку залишити, а яку — закрити. Це підвищує ризик створення корупційних схем.

Окреме положення цього забороняє аптекам здійснювати будь-яку іншу діяльність, окрім продажу лікарських засобів. На практиці це означає, що аптеки не зможуть реалізовувати виробу медичного призначення — шприци, крапельниці, вату, марлю, пластир, стерильні рукавички тощо.

Володимир Руденко наголосив ще на одному аспекті, який не був узятий до уваги розробниками законопроекту, — як він позначиться на роботі оптових компаній та виробників ліків. Більшість суб'єктів господарювання працюють на умовах відстрочки платежу. Закриття аптечних закладів створить масу невиконаних зобов'язань, значні суми заборгованостей призведуть до банкрутства окремих підприємств. Такий фінансовий колапс спричинить дефіцит ліків для населення, припинення існування державних програм, ускладнить процедури закупівлі ліків за державні кошти, відтік іноземних інвестицій. А загалом це вдарить по кишені пересічного українця.

Учасники прес-конференції звернули увагу, що ініціатива з укладання маркетингових договорів виходить саме від виробників лікарських засобів та використовується ними ж у власній конкурентній боротьбі

Ігор Червоненко, голова правління ГС «АПАУ» і «ТОВ Фармастор», закликав до виваженого підходу:

— Фармацевтичний бізнес є соціальним. Він має найвищий рівень конкуренції. Реформи повинні реструктурувати роботу, а не руйнувати бізнес. Прийняття такого законопроекту ніяк не сприятиме зниженню ціни, тому що її формує виробник. Всі інші націнки є прозорими і не виходять за рамки, встановлені державою.

Андрій Ахтирський, співвласник компанії «АНЦ», наголосив, що зменшення кількості аптек у мережі не сприятиме зростанню конкуренції. В Європі і, зокрема, в Німеччині традиційно у мережі невелика кількість аптек, так склалося історично. А у Великій Британії чи США на ринку переважають великі мережі. Не можна говорити, що один варіант кращий за інший. «Положення законопроекту, що обмежує кількість аптек, це порушення прав демократії», — вважає Андрій Ахтирський.

— Положення законопроекту, навпаки, знищують конкуренцію і підвищують соціальне напруження, — впевнений **Ігор Пустовіт**, співвласник компанії «Сіріус». — До реформування галузі потрібно ставитися зважено.

— Ми вже стикнулися з наслідками впровадження цього законопроекту, — продовжує **Сергій Даніелян**, співвласник ПФ «Гамма – 55». — Посилаючись на нього, вже зараз банки відмовляють нам у кредитуванні, а постачальники зменшують термін відстрочування.

Учасники прес-конференції звернули увагу, що ініціатива з укладання маркетингових договорів виходить саме від виробників лікарських засобів та використовується ними ж у власній конкурентній боротьбі. Однак у зв'язку з озвученням окремими представниками необ'єктивної інформації щодо умов їх укладання учасники **заявили про відмову аптечних мереж, представники яких взяли участь у прес-конференції, з 01.01.2019 від укладання будь-яких маркетингових договорів та отримання будь-яких доходів від виробників лікарських засобів за надання маркетингових послуг.** Дана декларація є відкритою для підписання іншими учасниками аптечного ритейлу, представниками аптек та аптечних мереж. З нею можна ознайомитися за посиланням <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/4222?page=1>